

LØRDAG

23. APRIL 2011
NR. 110 UKE 16 - 144. ÅRG.

ISKALDT VANN: Advarer mot
å la seg lure av varme dager
STÅLE HØYLANDSJÆR, REDNINGSSKIPPER
SIDE 9, DEL 1

Bergens Tidende

www.bt.no

ÅRETS AVIS
FOR 3. GANG

KUN I LØSSALG KR 25

Drømmepåsken

Silje Ingebrigtsen klager ikke over studentlivet i Bergen om dagen. 20 grader går og varsel om varme dager en hel uke fremover, fikk smilene frem både hos de som var ved fjord og til fjells i går.

SIDE 16-17, DEL 1

50 utedeler lar kranene renne

Slik har det ikke alltid vært i Bergen.

SIDE 4-5, DEL 2

13 frifunnet for massevoldtekt

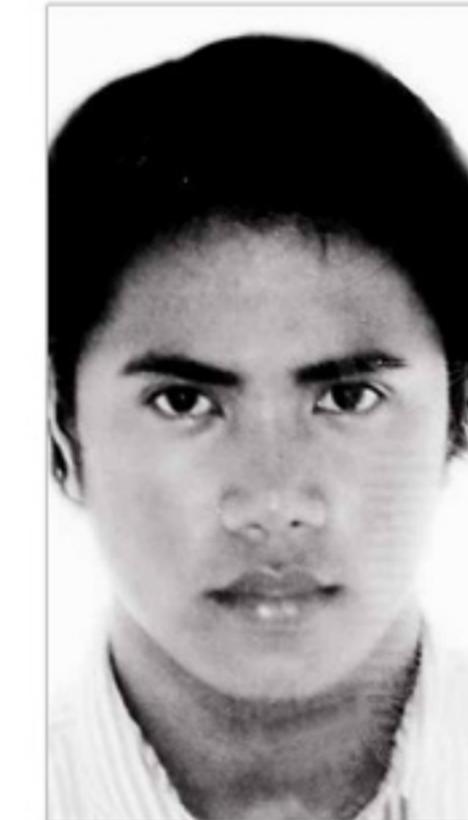
En hel landsby ble vitne til at Mukhtar Mai ble voldtatt av en gruppe menn. I ni år har hun kjempet for rettferdighet. I påsken kom dommen fra pakistansk høyesterett. 13 av 14 er dermed frifunnet. SIDE 18-19, DEL 1

Lå ti timer i snøskred

Terje Skulaberg (t.h.) lå levende begravd i et snøskred i ti timer. 60 år etter møtte han redningsmannen, Knut Rasmussen, for første gang. SIDE 6-7, DEL 1

FORVANDLINGEN: Moi De Jose Emilia som mann i 2006 og som kvinne under det nye navnet Alia Marie Emilia i 2010.

Han var født som gutt, men ville dø som jente. Slik endte et ungt liv.

■ Bergenssykepleieren orket ikke lenger å være mellom to kjønn. En dag tok han steget, sminket seg og begynte å kle seg som en kvinne.

■ BT-fotograf Paul Sigve Amundsen fulgte Moi De Jose Emilia til Bangkok der han fikk oppfylt drømmen om å bli kvinne. Men det var med livet som innsats. SIDE 11-14, DEL 1

BERGENS TIDENDE, KRINKELKROKEN 1, BERGEN.
SENTRAL/IKKE FÄTT AVISEN: 05500 før kl. 10.00

DEL 1: LEDER 2-3 | NYHETER 4-15 | ØKONOMI 16-17 | UTLAND 18-21 | EIENDOM 24 | SPORT 36-43 | VÆRET 44
DEL 2: KULTUR 2-7 | MØTER/KUNNGJÖRING 10 | REISE/EIENDOM 16 | RUBRIKKMARKED 18 | FOLK 22-23 | BYEN 24-25 | DEBATT 26 | RADIO/TV 38-43

Det er forskjell
på å være *kjent* og
å være *anerkjent*

Chris Andre Skorjanc er ukjent for de fleste som ikke befatter seg med kjøp og salg av eiendom, men han er medarbeider i en av landets mest anerkjente eiendomsmeglerkjeder.

Chris er en av mange som aktivt bidrar til at vår kjede har bransjens mest lojale kunder:
– Lojale kunder er fornøyde kunder som gjerne velger samme meglér hver gang.
Vi skal jobbe hardt for å opprettholde vår anerkjennelse.

Kontakt meg for en gratis og uforpliktende vurdering av din bolig på tlf 93 00 23 20

*Norsk kundebarometer 2010, viser at Aktiv har bransjens mest lojale kunder.
- Har du først prøvd oss vil du ikke bruke noen andre...

NORSK KUNDEBAROMETER

Vi megler frem dine verdier.

A memoir OF A BOY

Mai De Jose Emilia har tatt de første stegene for å få oppfylt drømmen om å bli kvinne. I det nye posset hennes skal det stå Aina Marie Emilia.

Han var en muskuløs, maskulin og homofil gutt fra Filippinene som ikke lenger maktet livet som kvinne i en mannskropp. Etter to år med hormonbehandlinger og operasjoner kunne bergenssykepleieren endelig ta i bruk sitt nye pass. **FOTOJOURNALIST PAUL SIGVE AMUNDENS PRISBELØNTE FOTOSERIE VISER HVORDAN MANN BLE TIL KVINNE.**

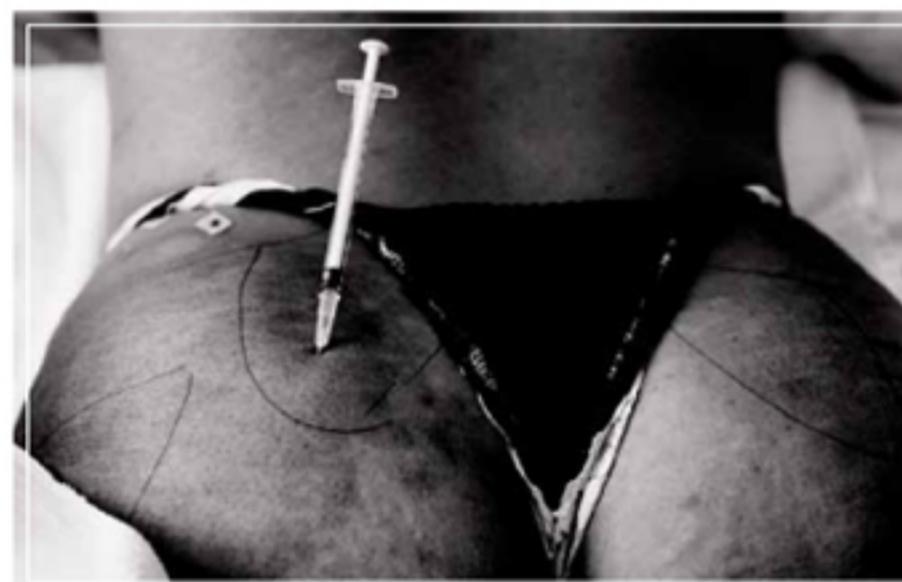
Jeg har bestemt meg. Jeg skal reise til Bangkok og skifte kjønn. Jeg har ikke noe annet valg.

Jeg jobber nattetid på sykehjemmet og sover om dagen. Det er vanskelig å sove når det er så lyst ute. Jeg flytter snart til en ny leilighet. Det blir mye bedre.

Det er svært smertefullt å gå. Jeg kan klare noen meter av gangen, ikke mer. Men det går heldigvis litt bedre for hver dag.

Jeg vil ha store rumpe. Runde høfter er mer kvinnelig. Innsjonerne er smertefulle, men verd det.

Jeg krytter meg lett til andre mennesker. Vi har delt leilighet en tid og han er nesten blitt et familiemedlem.

Kliniken er billig og ikke spesielt fin, men jeg stoler på kirurgen. Han har gjort dette hundrevis av ganger.

Jeg våknet, følte meg bra og begynte straks å tenke på hva jeg skal operere neste gang.

T

Hailand: Kirurgen lofter skalpellen og vskjærer et snitt i penisen til gutten som ligger på operasjonsbordet. Når narkosen viskes ut av det slørte, svønige blikket noen timer senere denne klamme, varme februarvarden i Bangkok, er han ikke lengre Moi De Jose Emilia, hun er Aira Marie Emilia, en sykepleier fra Bergen i ferd med å fullføre sitt livs reise, langt hjemmefra, som i en drøm.

Mens trafikken snegler seg gjennom en av Bangkoks traveste gater, forvandler det tøtte, lett hvone ansiktet seg til et digert smile.

– Da var det gjort! utbryter hun, uforskmet opplagt etter flere timer under kniven.

Hun ringer til kjæresten hjemme i Bergen og forteller at etter forholdene er alt bra.

– Da jeg våknet begynte jeg å tenke på hva jeg skal operere neste gang, sier Aira og ler.

Men historien begynner ikke på en spartansk klinik i Bangkok, den begynner lenge før. Eksakt hvor og når er vanskelig å bestemme, men på et eller annet tidspunkt i hennes korte liv sier hun farvel til gutten hun er født

som. I 2008 flytter Moi til Bergen og inngår partnerskap med en norsk mann. Forholdet tar slutt etter noen måneder, og mye skjer etter bruddet.

– Jeg var deprimert og dypt ulykkelig, og jeg kunne kjøre i timesvis om natten og tenke. Alt fløt og jeg spruste meg selv hvem jeg er og hva jeg ville i livet. En dag tok jeg steget, sminket meg og begynte å kle meg som en kvinne, sier hun en vårdag i 2009.

Da har jeg allerede fotografert hennes dagligliv i noen måneder.

Jeg lover henne at jeg ikke skal lage en tradisjonell avisreportasje. Bildene skal være annerledes, abstrakte, vakre, stygge og ærlige.

– Jeg vil gjerne at prosjektet skal hete *A Memoir of a Boy*, sier hun.

Bildene skal være en slags biografi. Men først når gutten er helt borte skal bildene vises. Helst som en bok eller en utstilling, sier hun.

Før Aira kommer ofte de største nedturene i dagene etter at de kraftfulle, kvinnelige hormonene blir injisert i kroppen. En mørk, tung dag sier hun at hun angrer på alt sammen.

rer hormoner, får silikonbrystene og begynner å kle seg som kvinne på heltid.

– Og den store forvandlingen skjer i løpet av knappe to år.

Bare noen är tidligere var hun en muskuløs, maskulin og homofil gutt fra Manila, Filippinene. Familien stusset derfor litt på at nettopp Moi, av alle i den store familien, sto frem som transkjønnet. Men samtidig var hun langt fra et enestående tilfelle i familien.

– Flere personer i min familie er transkjønnet. Jeg er vokst opp med at dette ikke er så uvanlig, og jeg ble derfor også møtt med en viss forståelse hjemme. Så lenge jeg fortsatt sender penger hjem og fortsatt bidrar til å forsørge familien, spiller det ingen rolle om jeg er mann eller kvinne.

Nedturer kommer gjerne uansett, om en er mann eller kvinne, eller noe midt i mellom.

For Aira kommer ofte de største nedturene i dagene etter at de kraftfulle, kvinnelige hormonene blir injisert i kroppen. En mørk, tung dag sier hun angrer på alt sammen.

– Transkjønnet blir møtt med veldig mye dritt. *Hun er en gutt*, kan folk hviske til hver-

Hun angrer på silikonbrystene, de dyre kjølene og den forseggjorte sminken. Kanskje er det bare en dårlig dag, kanskje stikker moden opp mellom linjene.

– Noen ganger tenker jeg at livet som transkjønnet ikke er verd alt man ofrer. Folk aner ikke hvor knalhardt dette livet er. Hormonene koster meg nesten tre tusen kroner i måneden. Dessuten er det utrolig dyrt å leve som kvinne. Skjønnhet koster, det er noe alle kvinner vet. I tillegg må jeg sende penger hjem. På en måte hadde det vært mye enklere å leve som gutt.

– Men da hadde du kanskje aldri blitt lykkelig? spur jeg

– Noen ganger er lykke uoppnædig, svarer hun.

Folk som hvisker, folk som peker på gaten, delvis i det skjulte, hun blir aldri helt vant til det, sier hun etter at hun har fått operert inn silikonbrysten våren 2009. Brystene blir et vendepunkt. Forst nå begynner hun å kle seg som kvinne hver dag, selv om det har sin pris.

– Transkjønnet blir møtt med veldig mye dritt. *Hun er en gutt*, kan folk hviske til hver-

NA ER JEG VERKEN MANN ELLER KVINNE I ANDRES ØYNE OG DET ER SLITOMT. MANGE ER FORTSATT OPPTATT AV HVA JEG HAR MELLOM BEINA.

andre på gaten, eller se, der går en ladyboy, kan de få seg til å si. Men jeg bryr meg ikke, jeg kan ikke la det gå inn på meg. Jeg har ikke noe alternativ til dette livet, og nå har jeg kommet så langt at det ikke er noen vei tilbake uansett, sier hun.

Senere, det kan ha vært en høstdag i 2009, sier hun det rett ut, at hun har tatt et stort, tungt valg. Hun skal ta det endelige, avgjørende steget, få vagina, bli kvinne på ordinlig. Hun orker ikke lenger å være mellom to kjønn, sier hun.

For selv om hun blir inn i mengden og ser ut som en kvinne, fortsetter hviskingen i krokkene.

Selv på arbeidsplassen, et sykehjem i Åsane hvor hun har mange gode kolleger, går rykte-ne blant noen av de ansatte om at hun egentlig er en mann.

– Nå er jeg verken mann eller kvinne i andres øyne og det er slitsomt. Mange er fortsatt opptatt av hva jeg har mellom beina, og selv om jeg skifter kjønn vil folk alltid henge seg opp i at jeg en gang var en gutt. Jeg kan ikke viske bort forhistorien min, uansett

«BRING ASKEN MIN TIL FILIPPINENE».
Se den prisbelønnede multimediafortellingen om Aira på bt.no.

*****

Jeg venter på mitt nye pass. Jeg klarer ikke å slappe av før jeg holder det i hånden.

hvor hardt jeg prøver. Men nå gir jeg faen. Det er mitt liv.

Dette skulle hun gjøre, sa hun, bestemt. Og senere, samme dag, sa hun at hun var født gutt og ville dø som kvinne.

Men den dypeste nedturen kommer i juni, noen måneder etter operasjonen i Bangkok. Operasjonen har tært på kroppen. Hun er blitt tynn og sliten, og den store oppturen som skulle komme etter operasjonen har lått vente på seg. Alt skulle jo bli bedre etterpå.

Men hun snakker stadig om kommende operasjoner, om at alt skal bli perfekt en dag. Hun vil ha bredere hofter, slankere midje, mer feminin stemme.

Alt kan fikses, sier hun, det er bare et spørsmål om tid og penger.

Sliten og deprimert reiser Aira til en venn i Spania for å slappe av og komme på lysere tanker. Men hetebolgen i Spania tærer på

krefte. 24. juni dukker hun opp på webkamera og snakker med kusinen hjemme i Bergen. Aira har pådratt seg en alvorlig lungbetennelse og puster tungt.

Hun sliter med å snakke og hiver etter pussten. Noe er alvorlig galt.

– Jeg er glad i deg. Bring asken min til Filippinene, hvisker hun hest for hun blir brakt til et sykehus utenfor Madrid. Der legges hun i respirator.

Fire måneder etter drømmen om kjønns-skifte ble oppfylt, og Aira hadde sagt farvel til sitt gamle guttenavn Moi, kollapser lungene, hjertet stanser, og på et sykehus langt borte fra hjemlandet ligger bare den døde kroppen igjen den siste fredagen i juni 2010.

Hun var på en måte kommet i mål, og hun skulle leve sitt nye liv.

Men kort tid etter at myndighetene endelig har godkjent hennes nye identitet, og

riktig kjønn og navn endelig er på plass i det nye passet, trekker hun sitt siste åndedrag. 26 år gammel.

I krypten på St. Paul kirke i Bergen gråter de fremmøtte vennene under minneseremonien to uker senere.

Arbeidskolleger og venner synger hennes yndlingssang *You'll never walk alone*, og enda litt senere er det duket for en ny seremoni i hjemlandet Filippinene, hvor flere hundre er til stede.

I Manila har urnen med asken nå fått sin plass, og over steinen hvor jentenavnet hennes er inngravert henger et bilde. Av en vakker kvinne.

PAUL SJOE AMLUNSEN

Og slik gikk det til at en biografi OM EN GUTT OGSÅ BLE TIL EN BIOGRAFI OM EN JENTE